

Osterøy kommune
Geitaryggen 8
5282 LONEVÅG

Saksbehandlar, innvalstelefon
Marit Lunde, 57 64 30 05

Osterøy kommune, budsjett og økonomiplan - innmelding i Robek.

Innleiing

Osterøy heradsstyre har i møtet 11.12.2019, sak 91/19, handsama og vedteke budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023. Fylkesmannen har motteke saksdokumenta til orientering.

Fylkesmannen kontrollerer at budsjett og økonomiplan er i balanse for alle kommunar, og at det ikkje er budsjettert med uspesifiserte innsparingar.

Oppsummering av Fylkesmannens vurdering

Osterøy heradsstyre har vedteke eit budsjett for 2020 med eit meirforbruk på 5,5 mill. kroner, som blir dekt inn ved bruk av disposisjonsfond. Økonomiplanen viser meirforbruk/ubalanse i år 2021 på 18,9 mill. kroner og i 2023 på 7,2 mill. kroner. Det betyr at mindreforbruket som kjem fram i år 2022 heller ikkje er realistisk, sidan det ikkje føreligg plan for korleis meirforbruket i 2021 skal dekkast inn. Slik det ser ut no, før tal frå 2019 er publisert, greier ikkje kommunen å dekke inn det totale meirforbruket/ubalansen i planperioden ved hjelp av disposisjonsfond, utan samstundes å gjere andre tiltak.

- **Osterøy kommune er derfor innmeldt i Robek (Register om betinga godkjenning og kontroll) med verknad frå 9.03.2020. Kommunar i Robek er underlagt statleg kontroll med årsbudsjett, låneopptak og langsiktige leigeavtalar.**
- **Osterøy heradsstyre må vedta ein tiltaksplan som skal sikre at økonomien kjem i balanse og at alt meirforbruk vert inndecka. Tiltaksplanen må seinast vedtakast innan 30. juni 2020.**
- **Fylkesmannen godkjenner ei låneramme på totalt 105 mill. kroner.**

Budsjett 2020.

Skatteinntekter og rammetilskot er budsjettert med 462 mill. kroner, som samsvarar med vedteke statsbudsjett. Det er lagt inn utbetalingar frå Havbruksfondet på same nivå som i 2018, med 12,9 mill. kroner. Kommunen budsjetterer med eit netto driftsresultat på – 5,5 mill. kroner, som utgjer - 0,2 % av driftsinntektene. Tidlegare innsparingar som er gjorde på dei ulike tenestoområda, er ikkje nok til å få budsjettet i balanse. Drifta har vore i ubalanse både i 2018 og 2019, men grunna høg utbetaling frå Havbruksfondet har ein likevel fått balanse i drifta. I tillegg har skatteinntektene dei siste åra vore høgare enn budsjettert, grunna omlegging av skattereglane. For å få balanse i budsjettet i år er det derfor brukt 5,5 mill. kroner frå disposisjonsfondet.

For 2020 er samla investeringar på 119,2 mill. kroner. Av dette utgjer 28,2 mill. kroner investeringar innanfor vatn og avlaup, og 91 mill. kroner i investeringar til andre anleggsmidlar. Brutto lånegjeld ved utgangen av 2020 er berekna til 699 mill. kroner, som utgjer ca. 107 % rekna av brutto driftsinntekter. Same talet ved utgangen av 2018 utgjorde 93,5 %.

Fylkesmannens vurderingar

Før avsetjing til bundne driftsfond er det budsjettert med eit negativt netto driftsresultat. TBU (Teknisk berekningsutval) si norm er på 1,75 %, som er det anbefalte resultatet kommunane bør liggje på over tid for å ha ein sunn økonomi. Ved bruk av disposisjonsfond for å balansere budsjetten, betyr det at kommunen brukar av oppsparte midlar, og det blir vanskelegare å møte uføresette utgifter, eller å ha midlar til eigenfinansiering av investeringar.

Lånegjelda til kommunen utgjorde ved utgangen av 2018, 93,5 % rekna i % av brutto driftsinntekter. Dette var under nivået for snittet i landet og snittet for kommunane i tidlegare Hordaland fylke. Økonomien til Osterøy er likevel slik at nye lån og auka finansutgifter gjer kommunen meir sårbar for ei ev. auke i renta, som igjen får konsekvensar for midlar som skal brukast til tenester for innbyggjarane. Innanfor ramma som Fylkesmannen godkjenner for 2020 legg vi til grunn at sjølvkost-investeringane vert gjennomførte. Vidare tilrår vi at tiltak som er påbegynte held fram, og at investeringar innanfor pleie- og omsorg, skule og «blålysbygg» blir prioritert. Dette er alle prosjekt som gjer at kommunen får betre tenester, og som gir innsparingar og meir effektiv drift på sikt. Kommunen prioriterer elles sjølv prosjekta innanfor den totale låneramma. Vi oppmodar og om at de viser i tabell korleis dei ulike investeringane er tenkt finansierte, slik at det går fram kva som blir momskompensert, ulike tilskotsordningar og behov for lån.

Vedtak låneramme:

Fylkesmannen godkjenner ei låneramme på totalt 105 mill. kroner, der 28,2 mill. kroner er berekna til sjølvkostprosjekt og 76,8 mill. kroner til andre investeringar.

Økonomiplan 2020 - 2023

I den framlagde økonomiplanen er det negativt netto driftsresultat for åra 2021 og 2023.

Mindreforbruket i år 2022 er ikkje realistisk av di 2021 ikkje er saldert. Det er ikkje forsøkt budsjettert med avsetjing til, eller bruk av disposisjonsfond i nokon av åra.

Tabell for overføringar til dei ulike tenestoområda viser at det har vore nedtak til området rådmann/stabsseksjon dei siste åra. Oppvekst, undervisning og kultur har hatt auke i budsjettammene fram til og med 2020/2021, men det er innlagt nedgang frå 2021/2022. Det same gjeld for helse, omsorg og sosial.

Når det gjeld finansielle måltal har heradsstyret uttalt seg om netto driftsresultat i prosent av brutto inntekter.

For seinare år bør ein også ha finansielle mål for disposisjonsfond og gjeld i prosent av brutto inntekter. Kommunen har vedteke eit investeringsbudsjett for heile planperioden på 380 mill. kroner til investeringar i anleggsmidlar.

Fylkesmannens vurdering

Økonomiplanen skal gje ein realistisk oversikt over sannsynlege inntekter, forventa utgifter og prioriterte oppgåver i planperioden. Han skal og syne korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp. Fylkesmannen vil påpeike at det først og fremst er heradsstyret som gjennom sitt vedtak har ansvar for at budsjett og økonomiplan oppfyller kravet om realisme. I dette ligg det òg at kommunane følgjer eit forsiktighetsprinsipp i budsjettering av inntekter, særleg gjeld dette der

inntekter må vurderast som usikre, t.d. der det ikkje ligg føre ekstern dokumentasjon. For Osterøy gjeld dette først og fremst inntekter frå Havbruksfondet.

Sidan det er budsjettert med negative/låge netto driftsresultat i økonomiplanperioden betyr dette at den frie eigenkapitalen i mindre grad blir styrkt. Så lenge kommunen er i Robek blir lånerammene fastsett for kvart år. Høge låneopptak får konsekvensar for det økonomiske handlingsrommet, særleg om det skulle skje ein større auke i renta enn det som er lagt til grunn i kommunens budsjettering.

Kommunen og heradsstyret må leggje fram ein tiltaksplan der alt meirforbruk er dekkja inn, innan 30. juni 2020. Demografi og folketalsframskrivingar kan seie noko om tenestebehovet og behovet for ressursar for kommunen framover. Fylkesmannen meiner at dette saman med finansielle måltal er vesentleg å ta med i den vidare prosessen.

Vedtak:

Osterøy kommune er innmeldt i Robek (Register om betinga godkjenning og kontroll) etter kommunelovas § 28-1, bokstav B (driftsdelen i økonomiplanen er vedteken med eit meirforbruk), med verknad frå 9.03.2020. Kommunar i Robek er underlagt statleg kontroll med årsbudsjett, låneopptak og langsiktige leigeavtalar.

I samsvar med kommunelova § 28-4 må Osterøy heradsstyre vedta ein tiltaksplan som skal sikre at økonomien kjem i balanse og at alt meirforbruk vert inndecka. Tiltaksplanen må seinast vedtakast innan 30. juni 2020.

Fylkesmannen godkjenner ei låneramme på totalt 105 mill. kroner for 2020.

Med helsing

Lars Sponheim

Gunnar O. Hæreid
ass. fylkesmann

Dokumentet er elektronisk godkjent